

refulget gratia, quæ huic mundo contemptibilis est. Nam revera necesse est ut quæ mundus odit, diligantur a Deo. Sancti viri peregrini sunt et hospites in sæculo: unde reprehenditur Petrus, quod tabernaculum in monte fieri voluerit (*Matth. xvii*); quia sanctis in hoc mundo tabernaculum non est, quibus in cælo patria et domus est. Soror venerabilis, cuncta temporalia quasi herbæ marcentes siccantur et transeunt: et ideo præ æternis rebus quæ nunquam arescunt, recte servi Dei ista contemnunt et despiciunt, quia in eis nullam stabilitatem aspiciunt.

19. Sancti viri qui perfecte sæculum contemnunt, ita huic mundo moriuntur, ut soli Deo vivere delectentur. Et quanto se conversationi hujus sæculi subtrahunt, tanto magis oculis mentis præsentiam Dei, et angelicæ societatis frequentiam contemplantur: quamvis enim **824** Deus in medio hominum carnalium vitam electorum protegat, tamen valde rarum est ut homo inter sæculi voluptates positus a peccatis sit alienus. Non erit semper securus, qui periculo fuerit proximus. Soror dilecta, bonum est ut homo sit corporaliter remotus a mundo; sed multo est melius ut sit voluntate elongatus a sæculo. Ergo ille est perfectus, qui mente et corpore a sæculo est elongatus. Unde beatus Job: *Onager contemnit civitatem* (*Job, xxxix, 5, 7*). Et servus Dei contemnit sæcularium hominum societatem. Qui perfecte mundum despiciunt, adversa vitæ nostræ appetunt, et prospera contemnunt, et dum ab eis vita hæc contemnitur, cælestis invenitur. Longe quippe a Deo est animus, cui hæc miserabilis vita dulcis est. Iste enim quid de cælestibus concupiscat, vel quid de terrenis despiciat, ignorat. Nam, sicut scriptum est: *Qui apponit scientiam, apponit et dolorem* (*Eccle. i, 18*). Quanto homo plus potest superna cognoscere quæ concupiscat, tanto amplius dolere debet de terrenis et transitoriis rebus quibus involvitur.

20. Servi Dei qui parentum suorum utilitatem procurant, a Dei amore se separant. Unde spiritualis ita prodesse debet suis parentibus, ut dum illis gratiam carnis præstare studet, ipse a spirituali opere vel proposito non declinet. Soror in Christo dilecta mihi, audi sententiam beati Isidori: « Multi canonicorum, monachorum, sanctimonialium feminarum præ amore suorum parentum involvuntur terrenis curis, et phrenesibus, et jurgiis, ac negotiis, et pro temporali salute suorum parentum perdunt animas suas. » Tamen ordinata discretio est, ut quod extraneis misericorditer impenditur, parentibus non negetur. Dignum est ut demus parentibus nostris, quod misericorditer damus extraneis. Parentibus enim carnaliter præstatur, quod extraneis pie impenditur. Honesta soror, non debemus odio habere parentes nostros; sed impedimenta eorum qui nos a recto itinere deviant. Per vaccas Philistæorum quæ ducebant arcam Domini ad terram Israel, intelligimus figuram eorum qui

A propter Deum dereliquerunt sæculum. Nam Philistæi sicut junxerunt vaccas plastro, vitulosque eorum recluserunt domi, et super plastrum imposuerunt arcam testamenti Domini (*I Reg. vi*): ita jugum Christi leve et suave impositum est super cervices servorum Dei. Et sicut vaccæ amore vitulorum suorum mugiebant, et tamen non declinabant ad dexteram neque ad sinistram, sed recto tramite incedebant usque ad Bethsames, quæ erat in introitu terræ Israel: ita servi Dei recto tramite incedere debent, et pro amore parentum suorum non debent ad dexteram neque ad sinistram declinare a bono opere vel proposito, sed recto itinere usque ad Bethsames, id est usque ad introitum cælestis regni pervenire. Et sicut vaccæ pro filiis suis mugiendo pergebant, ita convenit servis Dei pro parentibus suis mugire; id est pro eis debent orare ut bene sit eis, et ut a malo liberentur, atque in bono confirmantur.

21. Soror in Christo amabilis mihi, sicut superius dixi tibi, non debemus parentes nostros odio habere, sed diligere. Sed, sicut ait beatus Augustinus, si in via Dei nobis fuerint contrarii, nec sepultura a nobis illis debetur. Tu, charissima, egressa es cum Abraham de terra tua, et de cognatione tua, et de domo patris tui; et venisti in terram quam Deus monstravit tibi (*Gen. xii*), id est in monasterium. Obsecro ergo ut perseveres in eo bene vivendo, quiescas in sinu ejusdem Abraham, hoc est, in beata requie, ut post mortem tuam possis requiescere. Tu, soror mihi in Christo dilecta, cum Lot egressa es de Sodoma (*Gen. xix*), id est de sæculari vita: ideo moneo te ne cum uxore illius retro respicias; ne, quod absit! in exemplum pervertitatis omnibus hominibus fias. Sed rogo ut cum Lot in monte, id est in monasterio, salvam te facias, et aliis exemplum sanctitatis tribuas. Tu, honesta virgo, egressa es cum Josue de Ægypto (*Exod. xiii, et xiv*), hoc est, de sæculo: et cum eo moraris in deserto (*Exod. xvi*), id est in monasterio in quo Deus manna pluit tibi; hoc est, panem cælestis verbi dat tibi. Ideo, soror amatissima in Christo mihi, moneo te ut perseveres in monasterio sicut **D** cœpisti, ut in eo vigilando, orando, psallendo, contra diabolum viriliter pugnaudo, **825** ad postremum devictis hostibus cunctis, atque omnibus sæculi delectationibus superatis, cum eodem Josue pervenire possis ad terram promissionis, hoc est, ad beatitudinem vitæ cælestis, atque ibi videre merearis faciem indefessi Solis. Amen.

VIII. — De contemptu mundi.

22. Soror charissima, audi Dominum Jesum Christum dicentem in Evangelio: *Omnis qui reliquerit domum, aut patrem, aut matrem, aut fratres, aut sorores, aut agros propter nomen meum, centuplum accipiet, et vitam æternam possidebit* (*Matth. xix, 29*). Unde valde bonum est nobis, omnia terrena propter nomen Domini relinquere, ut ab eo possimus cælestia accipere. Quicumque voluerit esse

amicus hujus sæculi, inimicus Dei erit. Igitur, soror **A** in Christo amabilis, non diligamus mundum, ne inimicum Deum habeamus. Facile contemnit omnia, qui se quotidie moriturum æstimat (*S. Hieron. in Epist. 1*). Si quotidie mortem nostram ad memoriam reducimus, libenter omnia terrena despiciamus. Si diem mortis nostræ in mente habemus, cito omnia quæ in hoc mundo sunt despiciamus. (Interrogatio.) O frater mi, libenter propter nomen Domini omnia quæ in hoc mundo sunt relinquerem, si aliquid haberem: sed quia non habeo aurum, neque argentum, neque divitias hujus mundi, nescio quid relinquam propter nomen Domini. (Responsio.) O sponsa Christi, multum relinquis, si voluntatem habendi dimittis: multum dimittis, si desiderium habendi postponis: multum relinquis, si carnalia desideria deseris: multum relinquis, si delectationem hujus mundi propter Deum despicias: multum dimittis, si cupiditatibus et desideriis terrenis renuntias: et plus amat Deus hominum animas, quam divitias terrenas; Deus plus diligit mentem mundam et sanctam, quam terrenam substantiam (*S. Greg. Hom. 5, in Evang.*). Soror venerabilis, regnum Dei tantum valet quantum habes. Deus a te non requirit quod tibi non dedit. Ergo tu hoc da illi, quod ille dedit tibi, scilicet mentem sanctam, castam, mundam, pudicam, religiosam, timoratum, ac bonis moribus ornatam. Igitur, honesta soror, regnum Dei tantum valet, quantum tu es. Trade te ipsam Christo, et compara regnum ejus ab illo. Non turberis de pretio. Pretium non te turbet, non tibi videatur difficile, non sit tibi grave, quoniam Jesus Christus rex cælorum semetipsum dedit, ut te de potestate diaboli liberaret, et Deo Patri acquireret. Ergo libenter da te ipsam illi, qui te redemit de manu inimici. Integram te da illi, quia ut te salvaret, integrum se tradidit.

23. Dilecta mihi in Christo soror, contemne terrenas divitias, ut acquirere possis cælestes. Divitiæ perducunt hominem usque ad periculum corporis et animæ: divitiæ pertrahunt hominem usque ad mortem. Multi propter opes periclitati sunt, et multi propter divitias in periculum devenerunt. Multis exitiabiles fiunt divitiæ; opes multis hominibus generaverunt mortem. Nunquam habent requiem mentis qui curis terrenis se implicant. Sollicitudines enim rerum mentem conturbant. Mens occupata in terrenis curis semper est in angustiis. Venerabilis sponsa Christi, si ergo vis esse quieta, nihil ex his quæ in sæculo sunt quaeras. Semper requiem mentis, habebis, si te a mundi cura removeris. Semper habebis, pacem mentis, si te a strepitu terrenarum actionum subtraxeris; quia divitiæ nunquam sine peccato acquiruntur. Nullus administrat res terrenas sine peccato. Valde rarum est ut qui divitias possident, ad requiem perveniant. Qui curis terrenis se implicant, ab amore Dei se separat. Qui defigitur in amore temporalium rerum, in Deo nullatenus delectatur. Curæ temporalium rerum ab in-

tentione Dei avertunt animum. Nemo potest simul amplecti gloriam Dei et gloriam sæculi. Nemo potest diligere simul Christum et sæculum. Difficile est simul servire cælestibus curis et terrenis negotiis: difficile est Deum simul et mundum diligere. Nemo potest simul perfecte Deum et mundum diligere. Uterque autem simul æqualiter amari non potest.

24. Honesta virgo, audi quæ dico: quamvis homo in gloria sæculi fulgeat, quamvis purpura et auro vestitus **826** sit, quamvis pretiosis vestimentis indutus sit, quamvis sæcularibus vestibus ornatus appareat, quamvis gemmis ac lapidibus decoratus resplendeat, quamvis pretioso habitu redimitur incedat, quamvis sit multitudine servorum circumdatus, quamvis sit excubantium armis protectus, quamvis sit innumeris obsequentium cuneis constipatus, quamvis agminibus tutus, semper est in pœna, semper est in angustia, semper est in luctu, semper est in periculo: semper in sericis stratis manet; sed turbatus in lectis aureis jacet, sed infirmus in lectis argenteis cubat, sed fragilis in pluma jacet, tamen fragilis et mortalis est. Soror amatissima in Christo mihi, ideo hæc dixi tibi, ut cognoscas quam vana est gloria hujus mundi. Felicitas hujus mundi brevis est. Modica est hujus sæculi gloria, caduca, est, et fragilis temporalis potentia. Igitur, venerabilis virgo, ut acquirere possis cælestes divitias, contemne terrenas: libenter despice terrena, ut possis pervenire ad cælestia bona. Respue transitoria, ut habere merearis æterna: da parva, ut a Deo consequaris magna. Fuge in terra societatem hominum, ut in cælo habeas societatem Angelorum: ad quam te perducere dignetur ille, qui te redemit pretioso suo sanguine. Amen.

IX. — De habitu.

25. Dominus noster Jesus Christus dicit in Evangelio: *Ecce qui mollibus vestiuntur in domibus regum sunt* (*Matth. xi, 8*). Mollia dicuntur vestimenta, quia mollem faciunt animum. Mollibus vestimentis delectatur regis curia: asperis vero et humilibus delectatur Christi Ecclesia. Talia debent esse vestimenta servorum et ancillarum Dei, in quibus nihil possit notari novitatis, nihil superfluitatis, nihil vanitatis, nihil quod pertineat ad superbiam, et ad vanam gloriam. Unde beatus Hieronymus: « Non facit ornatum clericum tenera vestis, sed munditia mentis. » Soror charissima, ergo ornemus nosmetipsos spiritualibus ornamentis; scilicet charitate, humilitate, mansuetudine, obedientia et patientia. Hæc sunt vestimenta quibus placere poterimus Jesu Christo cælesti sponso. Christus invisibilis sponus non requirit pulchritudinem foris, sed intus, sicut scriptum est in Psalmo: *Omnis gloria ejus filiae regis ab intus* (*Psal. xlv, 14*). Igitur, soror in Christo amabilis, divitiæ tuæ sint boni mores: pulchritudo illud quod in Canticis canticorum legitur: *Tota pulchra es, amica mea, et macula non est in te*; et iterum: *Veni de Libano, veni, coronaberis* (*Cantic. iv,*

7, 8). Vere beata est illa anima quæ Jesu Christo sponso celesti servit sine macula. Sic et tu, soror venerabilis, beata eris, si Jesu Christo sponso tuo sine macula servieris. Stude ergo placere Christo non pretiosis vestibus, sed bonis moribus: non pulchritudine carnis, sed pulchritudine mentis. Stude placere illi non in facie, sed in corde. Vestimenta tua et calceamenta nec nimium sint pretiosa, nec multum vilia; sed ex moderato et competenti habitu. Sic enim ait beatus Augustinus de semetipso: « Fateor, de pretiosa veste erubescio: » et iterum: « Non decet hanc professionem, non decet hanc admonitionem, non decet hæc membra, non decet hos canos. » Honesta virgo, vestis pura circumdetur tibi non ad pulchritudinem, sed propter corporis necessitatem: ne dum pretiosis vestimentis vestiris, cadas in turpitudinem animæ; quia quanto amplius corpus foris propter vanam gloriam componitur atque ornatur, tanto interius anima fœdatur et sordidatur.

26. Igitur, soror in Christo amabilis, professionem tuam habitu et incessu demonstra. Si in gressu tuo simplicitas, sit in incessu honestas. Nihil dedecoris, nihil lasciviæ, nihil petulantia, nihil insolentia, nihil levitatis in incessu tuo appareat. Animus enim in corporis gestu apparet: gestus corporis signum est mentis. Corporis gestu animus proditur, soror charissima. Ergo incessus tuus non habeat imaginem levitatis; incessus tuus non offendant oculos alterius. Non præbeas de te spectaculum, non des aliis locum de te obtrectandi. Soror dilecta, munda conscientiam tuam ab omni malitia, ut feliciter dicatur tibi a Jesu Christo sponso celesti: *Ecce tu pulchra es, amica mea; 827 ecce tu pulchra: oculi tui columbarum (Cant. i, 14)*. Pulchra videlicet propter perfectionem corporis, et munditiam cogitationis. Ecce tu pulchra es, habens mundam et simplicem intentionem cordis; quia cuncta bona quæ agis, non ut ab omnibus videaris, sed ut soli Deo placeas operaris. Oculos habes columbarum, quia immunem te custodis ab omni malitia et simulatione, atque fictione.

27. Soror mihi in Christo amatissima, ideo hoc dixi, ut plus gaudeas intus in anima de sanctis virtutibus, quam foris in corpore de pretiosis vestibus. Nam, ut dicit beatus Gregorius, nemo vestimenta pretiosa quærit, nisi ad inanem gloriam, videlicet ut inde laudetur, et ut honorabilior cæteris appareat. Nemo vult pretiosis vestibus indui, nisi ubi ab aliis possit videri. Ergo pro sola vana gloria vestimentum pretiosum quæritur. Virgo venerabilis, in hoc cognoscimus quod sæculum diligimus, quia pretiosa vestimenta amamus. Qui sæculum non diligit, pretiosa vestimenta non quærit. Quando homo gaudet de pulchritudine corporis, mens ejus elongatur ab amore Creatoris. Quanto amplius in compositione corporis lætamur, tanto magis a superno amore disjungimur. Quanto plus in terrenis et transitoriis rebus gaudemus, tanto minus cœlestia de-

sideramus. Vere maculam habet in se sanctio-nialis femina, si diligit pretiosa vestimenta. Non est sine macula Christi sponsa, si amat vestem pretiosam. Ancilla Christi, quæ sæculum perfecte reliquit, vilia vestimenta quærit. Ancilla Christi, quæ pretiosa vestimenta desiderat, adhuc perfecte sæculum non contempsit. Nigra vestis insinuat humilitatem mentis; vile vestimentum denuntiat mundi contemptum. Nigredo veli munditiam et puritatem demonstrat animi; nigrum velum castitatis et sanctitatis est signum. Nunc ergo, reverendissima soror, moneo te, ut habitum quem ostendis specie, impleas opere. Obsecro te, ut habitum Ordinis bonis ornes moribus. Sanctus est habitus, sanctus sit animus: sicut sancta sunt vestimenta, sic opera tua sint sancta: sicut sacratum est velum, sic opus tuum sit sanctum. Non aliud abscondas intus, et aliud ostendas foris: non sis aliud in secreto, et aliud in publico. Qualis vis haberi, talis esto: qualis es in facie, talis esto in operatione: et qualis es in vultu, talis esto in actu. Amen.

X. — De compunctione.

28. Compunctio cordis est humilitas mentis veniens de recordatione peccati, et de timore iudicii. Illa compunctio est perfecta, quæ repellit a se omnem delectationem carnalium rerum; et toto studio mentis figit intentionem suam in contemplatione Dei. Duplicem esse compunctionem legimus: unam scilicet qua propter Deum anima cuiusque servi Dei afficitur, id est, cum ad memoriam reducit mala quæ fecit; altera vero, cum suspirat propter desiderium æternæ vitæ. Quatuor modis compungitur mens iusti hominis: nempe memoria peccatorum, recordatione futurarum pœnarum, consideratione peregrinationis hujus vitæ, desiderio supernæ patriæ, quatenus ad eam possit cito pervenire. Omnis peccator tunc se cognoscit visitari a Domino, quando compungitur ad lacrymas. Nam et Petrus tunc flevit, quando in eum Christus respexit, sicut scriptum est: *Et conversus Dominus respexit Petrum, qui statim egressus foras, flevit amare (Matth. xxvi, 75)*. Unde etiam Psalmista dicit: *Respexit, et commota est, et contremuit terra (Psal. xvii, 8)*. Tunc terra contremiscit, quando peccator ad lacrymas commovetur. Admoneo igitur te, soror charissima, ut in oratione cum lacrymis ad memoriam reduceas peccata tua; quia qui non habet cordis compunctionem vel contritionem, non habet mundam orationem. Soror mihi in Christo amabilis, audi exempla sanctorum, qui per compunctionem et lacrymas apud Deum obtinuerunt veniam peccatorum suorum. Anna mater Samuelis per compunctionem et lacrymas meruit habere filium; insuper obtinuit apud Deum prophetiæ donum (*I Reg. i*). David per compunctionem et lacrymas obtinuit veniam perpetrati homicidii atque adulterii. Sic enim audivit per prophetam: *Non morieris, quia Dominus transtulit peccatum tuum (II Reg. xii, 13)*. Pater 828 Tobias per compunctionem et lacrymas meruit accipere curationem cæcitatatis,

et consolationem paupertatis. Sic enim dixit ei Raphael angelus, *Gaudium tibi semper sit: et adject, Forti animo esto, in proximo est ut a Deo cureris (Tob. v, 11, 13)*. Etiam Maria Magdalena per compunctionem et lacrymas meruit a Domino audire: *Remittuntur tibi peccata tua (Luc. vii, 48)*. Soror venerabilis, ideo exempla sanctorum proposui tibi, ut lacrymæ per compunctionem suaves sint tibi.

29. Bona compunctio thesaurus est desiderabilis, et inenarrabile gaudium in mente hominis. Anima quæ in oratione habet compunctionem, proficit ad salutem. Vir fortis non est minus laudabilis in luctu, quam in bello. Quia ergo post Baptismum inquinavimus vitam, baptizemur lacrymis conscientiam nostram. Ubi lacrymæ fuerint, ibi accenditur spiritualis ignis qui illuminat secreta mentis. Lacrymæ penitentium pro baptisate reputantur apud Deum. Soror mihi in Christo dilecta, si compunctionem secundum Deum habueris, beata eris. Compunctio cordis, sanitas est animæ: compunctio mentis illuminatio est animæ; quia tunc anima illuminatur, quando ad lacrymas compungitur. Compunctio lacrymarum remissio est peccatorum; quia tunc peccata dimittuntur, quando cum lacrymis ad memoriam reducantur. Compunctio Spiritum sanctum reducit ad se; quia cum a Spiritu sancto mens visitatur, statim homo peccata sua plorat.

30. (Interrogatio.) O frater mi, quæso, dic mihi, quæ sunt causæ nostri doloris, pro quibus in hac vita mortali ploramus? (Responsio.) Propter peccata nostra, et propter miseriam hujus mundi, ac propter compassionem proximi, et propter dilectionem cœlestis præmii. Propter peccata flebat ille qui dicebat: *Lavabo per singulas noctes lectum meum: lacrymis meis stratum meum rigabo (Psal. vi, 7)*. Idem de miseris hujus mundi gemebat cum dicebat: *Heu mihi! quia incolatus meus prolongatus est: habitavi cum habitantibus Cedar, multum incola fuit anima mea. (Psal. cxix, 5, 6)*. Dominus per compassionem flevit super Lazarum (*Joan. xi, 35*), et super civitatem Jerusalem dicens: *Quia si cognovisses et tu (Luc. xix, 42)*. Etiam Paulus apostolus, qui præcipit gaudere cum gaudentibus, et flere cum flentibus (*Rom. xii, 15*), per compassionem dolebat, dicens: *Quis infirmatur, et ego non infirmor? (II Cor. xi, 29)*. Cum dilectione cœlestis præmii plorabant iusti, dicentes illud Psalmistæ: *Super flumina Babylonis illic sedimus et flevimus dum recordaremur tui, Sion (Psal. cxxxvi, 1)*. Vita præsens, mors est, quia est plena miseris: quod non est in patria, sed in via; nec est in domo, sed in exsilio. In hoc mundo non sumus in nostra civitate, sed in peregrinatione, sicut scriptum est: *Non habemus hic manentem civitatem, sed futuram inquirimus (Hebr. xiii, 14, et Mich. ii, 10)*. Ideo, soror dilecta, moneo te, ut primo lugeas propter peccata tua: deinde, propter miseriam hujus mundi, atque compassionem proximi ad postremum vero, propter dilectionem Dei ac cœlestis præmii. Honesta virgo, deprecare Deum cum omni devotione,

ut det tibi veram mentis compunctionem, et cordis contritionem. Compunctio unigenitum Christum Dei Filium facit habere in se, sicut Dominus ipse ait: *Ego et Pater veniemus, et apud eum qui me diligit, mansionem faciemus (Joan. xiv, 23)*. Ubi lacrymæ abundant, ibi graves cogitationes non propinquat: et si aliquando appropinquat, ibi radices non habent. Lacrymæ apud Deum semper nobis dant fiduciam magnam. Soror in Christo amabilis mihi, audi vocem Jesu Christi sponsi tui dicentis, *Surge, amica mea, et veni*, perdilectionem: *jam enim hiems transiit, imber abiit et recessit, flores apparuerunt in terra nostra, tempus putationis advenit, vox turturis audita est in terra nostra (Cant. ii, 10-12)*; hoc est, vox prædicantium Apostolorum in Ecclesia. Turtur est avis castissima, quæ in excelsis et in arboribus semper nidificare vel morari solet, Apostolos vel cæteros doctores significans, qui possunt dicere, *Nostra conversatio in cælis est (Philipp. iii, 20)*: quæ et gemitum habet pro cantu, et significat ploratum sanctorum, qui suos ad lamentum et fletum hortantur, dicentes, *Miseri estote et lugeite (Jacob. iv, 9)*.

31. Igitur, honesta virgo, accipe exemplum hujus turturis, et luge propter amorem Jesu Christi sponsi tui, quousque eum videre possis regnantem in solio regni sui. Melius est tibi lugere cum amore Jesu Christi, quam cum timore inferni. *Pulchræ sunt genæ tuæ sicut turturis (Cant. i, 9)*. Natura turturis est, ut si per occasionem perdiderit conjugem, 829 alterum amplius non quærat. O sponsa Christi, assimulare et tu huic turturi, et præter Jesum Christum sponsum tuum, amatorem non quæras alterum. O sponsa Christi, esto similis turturi, et luge die ac nocte cum desiderio Jesu Christi sponsi tui, quia jam ascendit ad cœlos, ut aliquando faciem illius videre merearis in dextera Patris. *Pulchræ sunt genæ tuæ sicut turturis*. In genis solet esse verecundia. Soror venerabilis, genas habes turturis, si præ verecundia Jesu Christi sponsi tui nihil contra voluntatem illius facis: genas habes turturis, si cum amore et reverentia Christi ea quæ illi displicent, postponis: genas habes turturis, si præter Christum alterum amicum non diligis. Igitur, soror charissima, indesinenter peccata tua cum lacrymis lava. Quotidie lava tuas negligentias per compunctionem et lacrymas. Transgressionem tuam sine intermissione ablue cum lacrymis; et per lacrymas et compunctionem acquire tibi tuorum remissionem peccatorum: per lacrymas et crebra suspiria acquire tibi æterna gaudia. Plange iniquitates tuas, mala scelerum tuorum deplora, mala quæ egisti, flendo commemora: mœroris unda te irriget, compellat te plangere fluvius lacrymarum: quæ gestisti prave, fletibus dele; quæ illicite commisisti, lacrymis ablue. Honesta virgo, si peccata non ploraveris in hoc sæculo, quando dictura es Deo: *Posuisti lacrymas meas in conspectu tuo? (Psal. lvi, 9)* Charissima, si iniquitates tuas non flevieris in hac mortalitate, quando dices: *Fuerunt mihi lacrymæ*

mæ panes die ac nocte? (Psal. xli, 4.) Moneo igitur te, sponsa Christi, ut in hac mortali vita lugeas peccata tua, ut consolari merearis in cœlesti patria, sicut scriptum est: *Beati qui lugent, quoniam ipsi consolabuntur* (Matth. v, 5, et Isa. lxi, 2). Amen.

XI. — *De tristitia.*

32. Dominus dicit in Evangelio: *Amen, amen dico vobis, quia plorabitis vos et flebitis, mundus autem gaudebit: vos autem contristabimini, sed tristitia vestra vertetur in gaudium* (Joan. xvi, 20). Etiam Salomon ait: *Cor gaudens exhilarat faciem: spiritus vero tristis dejicitur in mœrorem animæ* (Prov. xv, 13). *Animus gaudens ætatem floridam facit: spiritus vero tristis exsiccat ossa* (Prov. xvii, 22). *Fili, in bonis non des querelam, et in omni dato non des tristitiam verbi mali* (Eccli. xviii, 15). *Omnis plaga, tristitia cordis est* (Eccli. xxv, 17). *Jucunditas cordis, est vita hominis* (Eccli. xxx, 23). *Cor pravum dabit tristitiam, et homo sapiens resistet illi* (Eccli. xxxvi, 22). *Per tristitiam festinat mors: tristitia flectit cervicem cordis* (Eccli. xxxviii, 19). Cor lætum bonam facit valetudinem, viro autem tristi exsicantur ossa. Et beatus Athanasius dicit: « Homo tristis semper maliatur, et contristat Spiritum sanctum sibi a Deo donatum. » Hoc etiam docet Apostolus dicens: *Nolite contristare Spiritum sanctum qui habitat in vobis, in quo signati estis in die redemptionis* (Ephes. iv, 30). Vide ergo, soror charissima, ne contristes Spiritum sanctum qui habitat in te, ne forte derelinquat te. Aufer a te dubietatem, et animositatem, quia utraque contristat Spiritum sanctum. Aufer a te tristitiam, quia ipsa est soror dubietatis et animositatis. Certe tristitia sæcularis omnium malorum spirituum est pessimus, et nocet servis Dei. Tristitia sæcularis lædit et conterit atque allicit servos Dei. Spiritus enim sanctus non sustinet tristitiam carnalem. Igitur, soror dilecta, indue semper lætitiã spiritualem, quæ habet gratiam apud Deum. Omnis lætitiã spiritualis semper bona est, et bona cogitat, atque contemnit vanam tristitiam. Si lætitiã spiritualis bona non esset, nunquam propheta diceret, *Lætami ni in Domino, et exsultate, justi; et gloriamini, omnes recti corde* (Psal. xxxi, 11): et iterum, *Lætabitur justus in Domino, et sperabit in eo; et laudabuntur omnes recti corde* (Psal. lxxiii, 11).

33. (Interrogatio.) O frater charissime, si tristitia mala est et nocet servis Dei, quid est quod ait Salomon: *Cor sapientum ubi tristitia est, et cor stultorum ubi est lætitiã?* (Eccli. vii, 5). (Responsio.) Soror venerabilis, hoc quod ait Salomon. *Cor sapientum ubi tristitia est, et cor stultorum ubi est lætitiã*, non est intelligendum nisi de spirituali tristitia, et de sæculari lætitiã. Ac si apertius diceret: *Cor sapientum ubi tristitia est spiritualis, et cor stultorum ubi est sæcularis lætitiã*. Qui secundum Deum tristitiam habent, sapientes sunt: qui autem secundum sæculum tristitiam habent, sunt stulti. Unde Dominus in Evangelio: *Gaudete et exsultate, quia nomina vestra scripta sunt in cœlis* (Luc. x, 20). Et

Paulus apostolus: *Quasi 830 tristes, semper autem gaudentes* (II Cor. vi, 10); et iterum, *Gaudete in Domino semper; iterum dico, gaudete* (Philipp. iv, 4). Ergo tristitiã spiritualis bona est: tristitiã vero quæ nascitur ex cupiditate temporalium rerum, est mala. De tristitiã spirituali scriptum est: *Beati qui lugent quoniam ipsi consolabuntur* (Matth. v, 5, et Isa. lxi, 2). De tristitiã autem sæculari ait Salomon: *Multos occidit tristitiã, et non est utilitas in ea* (Eccli. xxx, 25, et II Cor. vii, 10). Iterum de lætitiã spirituali dicitur: *Lætetur cor quærentium Dominum* (Psal. civ, 3). Et iterum de lætitiã sæculari legitur. *Væ vobis qui ridetis nunc, quoniam plorabitis et flebitis* (Luc. vi, 25). Soror charissima, audi etiam quod beatus Paulus dicit: *Tristitiã quæ secundum Deum est, operatur salutem penitentiae: tristitiã vero quæ est secundum sæculum, operatur mortem* (II Cor. vii, 10). Oratio hominis qui semper est tristis, non habet virtutem, nec potest ascendere ad Deum. Ubi tristitiã fuerit cooperta Spiritu sancto, non ibi est acceptabilis oratio, quia infirma est, et non potest ascendere ad Deum. Igitur, soror mihi amabilis, omite tristitiam; desine tristis esse, tristitiam repelle a te. Noli dare te multæ tristitiæ; non perseveres in tristitiã; ne dederis tristitiã cor tuum. Tristitiã unum est ex septem principalibus vitiis: et ideo est cavenda ab omnibus servis Dei. Unde beatus Isidorus: « Si bene et pie vixeris, nunquam eris tristis. Bona vita semper habet gaudium. »

XII. — *De dilectione Dei.*

34. Dominus noster Jesus Christus dicit in Evangelio: *Si quis diligit me, sermonem meum servabit: et Pater meus diligit eum, et ad eum veniemus, et mansionem apud eum faciemus* (Joan. xiv, 23). Et Joannes apostolus: *Nos diligimus Deum, quoniam ipse prior dilexit nos* (I Joan. iv, 19). Qui diligit Deum, exorabit pro peccatis suis, et continebit se ab illis. Soror charissima, dilige Deum, et invoca eum in salute tua; quia dilectio est vita, et odium est mors. Deus non vult se tantum verbis diligi, sed puro corde, et operibus bonis. Deum non diligit, qui præcepta Dei contemnit. Mens hominis qui Deum diligit, non est in terra, sed in cœlo; quia semper cœlestia desiderat. Moneo te, soror charissima, ut diligas Deum super omnia; quia ipse te elegit ante

sæcula. Plus debemus Deum diligere, quam parentes nostros. Quare? Quia Deus fecit nos, et parentes nostros propriis manibus, id est, propria virtute, sicut scriptum est: *Ipse fecit nos, et non ipsi nos* (Psal. cxix, 6). Majora tribuit nobis Christus, quam parentes nostri: et ideo super parentes debemus diligere Christum. Stultum est aliquid plus quam Deum amare; quia qui plus diligit creaturam quam Creatorem, peccat. Et qui præponit amorem creaturæ amoris Creatoris, errat. Ergo super omnia est nobis Deus diligendus. Dic, obsecro, honesta virgo, cum amore et dilectione de Christo: *Dilectus meus mihi et ego illi, qui pasceitur inter lilia, donec aspiet dies, et inclinentur umbræ* (Cantic. ii, 16, 17). Sponsa Christi, rogo, ut apertius dicas: *Dilectus meus mihi societur vinculo charitatis et amoris, et ego illi conjugar et societ vicissitudine mutue dilectionis, qui pasceitur inter lilia*; hoc est, delectatur et jucundatur inter candidas et odoriferas virtutes sanctorum, atque inter choro virginum: *donec aspiet dies, et inclinentur umbræ*; donec nubila transeant præsentis vitæ, et appareat dies, hoc est, veniat claritas sempiternæ beatitudinis.

35. Soror charissima, justitiã est Deum toto corde amare, illique tota adhærere voluntate, qui est summum bonum. Summum bonum amare, summa est beatitudo. Qui Deum amat, bonus est: si bonus, ergo et beatus. Quanto homo plus Deum diligit, tanto magis beatus erit. Dilectio est 831 specialis et propria virtus sanctorum. Amantissima mihi in Christo soror, ideo hæc dixi, ut nullus amor sæculi te separât ab amore Christi. Sponsa Christi, etiam rogo, ut aliquid nobis de amore cœlestis sponsi tui dicas. *Fasciculus myrrhæ dilectus meus mihi, inter ubera mea commorabitur* (Cantic. i, 12). Dic ergo charissima planius, ut ea quæ dicis, intelligamus. *Fasciculus myrrhæ dilectus meus mihi, inter ubera mea commorabitur*. Locus cordis est inter ubera, hoc est, inter mammillas: ergo *dilectus meus inter ubera mea commorabitur*; id est, memoria, dilectio, et amor Jesu Christi sponsi mei, semper erit inter mammillas meas, hoc est, in corde meo. Et sive in prosperis, sive in adversis semper ad memoriam reducam omnia bona quæ mihi tribuit: quia dilexit me, et mortuus est pro me; atque ascendit ad cœlos, et ut ad eum perveniam, quotidie vocat me dicens, *Veni de Libano, sponsa, veni, coronaberis* (Cantic. iv, 8). Læva Jesu Christi sponsi mei sub capite meo; id est, donum Spiritus sancti requiescat in me in hac præsentis vitæ; et intellectus sanctarum Scripturarum sit in mente mea, ut eum cognoscam et perfecte intelligam: et dextera illius amplexetur me; hoc est, ad æternam beatitudinem pervenire faciat.

36. Charissima soror, roga ancillas Christi quæ tecum sunt, et dic eis: *Fulcite me floribus, stipate me malis, quia amore Jesu Christi sponsi mei languo* (Cantic. ii, 5). O vos, sanctæ sorores meæ, quæ jam Christum super omnia diligitis, et nihil amoris illius præponitis, fulcite me bonorum vestro-

rum exemplis, et qualiter Christum dilectum meum invenire valeam ostendite, quia præ amore illius infirmor. Hic amor dulcis, hic languor suavis, hæc infirmitas sancta, hæc dilectio casta, conjunctio intemerata, hæc copula inviolata, hæc complexio illibata: et vos, sanctæ sorores, fulcite me floribus, id est vestræ conversationis exemplis; quia præ amore sponsi mei infirmor. Honestas virgo, vere pro amore Jesu Christi sponsi tui langues et infirmaris, si pro amore illius omnia quæ in mundo sunt, contemnis et despicias. Vere pro amore Jesu Christi infirma jaces in lecto contemplationis, si Christum super omnia diligis. Vere pro amore Christi es, infirma, si plus diligis cœlestia quam terrena. Vere propter amorem et dilectionem Christi languida jaces in lecto animæ dilectionis ac suavitatis, si in sanctis operibus fortis, et in terrenis actibus es debilis. Soror mihi in Christo amabilis, si Christum ex toto corde tuo dilexeris, et nihil amoris illius præposueris, cum eodem Jesu Christo sponso tuo in cœlesti regno lætaberis. Si Christum in tota mente secuta fueris, et eum tota mente dilexeris, absque ulla dubitatione cum eo in cœlesti patria gaudebis, et eum cum sanctis virginibus quocunque ierit sequeris. Si cum omni devotione Christo adhæseris, et ad eum die ac nocte suspiraveris in hoc præsentis sæculo, sine dubio cum eo exsultabis in cœlestis palatio, atque inter virginum choro cantabis illi dulces hymnos, sicut scriptum est.

*Qui pacis inter lilia
Septus choreis virginum,
Sponsus decorus gloria,
Sponsisque reddens præmia.*

*Quocunque pergis, virgines
Sequuntur, atque laudibus
Post te canentes cursitant,
Hymnosque dulces personant.*

(In hymno de Virginibus, Brev. Rom.)

Ideo hoc dixi, soror charissima, ut Christum super omnia diligas, ut nihil amoris illius præponas. Obsecro te, dilecta soror, ut nullam præter Christum quæras amorem, et nullam præter Christum diligas pulchritudinem. Pro amore Christi luge, pro amore Christi plange, donec eum merearis videre in dextera Patris sui regnantem. Amen.

XIII. — *De dilectione proximi.*

37. Soror charissima, audi quæ Dominus Jesus Christus ait discipulis suis: *In hoc cognoscent omnes quia mei estis discipuli, si dilectionem habueritis ad invicem* (Joan. xiii, 35). Omnes fideles discipuli Christi sunt. Unusquisque illius discipulus est, cujus doctrinam sequitur. Ergo qui vult Christi discipulus esse, studeat proximos suos tanquam se ipsum diligere. Dilectio proximi malum non operatur. Quare? Quia plenitudo legis est dilectio (Rom. xiii, 10). Et Paulus apostolus: *Ambulate in dilectione, sicut et Christus dilexit vos, et tradidit semetipsum pro vobis* (Ephes. v, 2). Etiam Joannes apostolus ait: *Qui diligit fratrem suum, in lumine manet, et scan-*